

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-03-31
Besvaras senast
2016-04-18

Till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2015/16:525 Det svenska jordbruket

I miljöbalken och i liknande myndighetssammanhang är beteckningen för jordbrukets verksamhet att den är ”miljöfarlig”. Visst påverkar människan naturresurser och miljö i hög grad på vårt jordklot, och visst är miljöpåverkan ofta negativ vad gäller till exempel oljeutvinning och –förbrukning, mineralbrytning, pappersindustrier, avloppsutsläpp och så vidare.

Även jordbruket påverkar miljön, både positivt och negativt. Utan jordbruk inga betesmarker, inga åkrar, mindre biologisk mångfald och inget kretslopp, men också risker för till exempel växtnärläckage.

Vi är människor och utan jordbrukets livsmedelsproduktion skulle vårt befolkningen på jorden minska drastiskt. Jordbruket och livsmedelproduktionen är alltså en för människan helt livsnödvändig verksamhet med både positiv och negativ inverkan på miljön.

Signalvärdet av hur staten väljer att beteckna jordbruket i olika sammanhang är oerhört viktigt. Det är oacceptabelt att som nu sker lägga mycket stort fokus på att jordbrukets verksamhet är miljöfarlig. Vi möter uppväxande generationer som till och med känner rädsla för jordbruket och dess livsnödvändiga verksamhet.

En ändring av hur jordbruket bör betecknas enligt nedan ändrar naturligtvis inte det viktiga arbetet på gårdarna, och hos myndigheterna, med att ständigt minska jordbrukets miljöbelastning. Detta ska fortgå med beaktande av att svenskt jordbruk ligger mycket långt framme och att regelverken, och kostnaderna, inte rimligen får skärpas så mycket att produktionen läggs ned och ersätts av matimport från länder vars jordbruk påverkar miljön betydligt mer än det svenska. I så fall har det bästa blivit det godas fiende vilket varken gagnar svenskt jordbruk eller miljön.

Det svenska jordbruket och den svenska livsmedelsproduktionen ligger internationellt sett i täten vad gäller miljövänlighet och djurskydd. Jordbruket är den ursprungliga basnäringen och spelar alltså en helt avgörande roll för att använda jord och fotosyntesen med hjälp av vatten och sol till att producera den livsnödvändiga mat vi alla måste ha varje dag för att kunna leva.

Tyvärr minskar det svenska jordbruket och dess matproduktion kraftigt sedan

några decennier och Sverige är i dag Europas kanske mest importberoende land. En delorsak till detta kan vara att staten (politiker och myndigheter) i sin väldiga miljönit gör allt för att minska det ”miljöfarliga” jordbrukets alla miljöstörningar. Idealet verkar ibland vara jordar som är bevuxna med gräs eller skog eller som är naturreservat.

I EU:s nya vattendirektiv har Sverige till exempel givit mandat åt domstolar att bestämma långtgående inskränkningar med stora nya kostnader för lantbruket, medan övriga EU-länder tillämpar direktivet med sunt förnuft och på ett sätt som inte försämrar det egna jordbrukets konkurrenskraft och möjlighet till att bestå med lönsamhet.

Myndigheter arbetar samvetsgrant för att minska eller stoppa det miljöfarliga jordbrukets negativa miljöeffekter utan sidoblickar på andra länder, och gläds när miljöpåverkan minskar, kanske även när priset är att jordbruket upphör och läggs ned.

Följden blir då att världens kanske mest miljövänliga jordbruk, det svenska, kraftigt minskar trots sina små miljöeffekter medan Sverige i stället köper mest importmat av alla Europas länder. Mat som kommer från jordbruk med betydligt mer miljöpåverkan av olika slag än det svenska, till exempel vad gäller fler och starkare kemiska bekämpningsmedel, högre mineralgödselgivor och växtnäringläckage samt mycket högre användning av antibiotika som kan göra att multiresistenta bakteriestammar växer fram.

När detta sker har det bästa blivit det godas fiende och de mycket höga svenska miljökraven, utan sidoblickar på andra länder, har då bidragit till att försämrade totala miljöeffekterna från jordbruket eftersom det svenska läggs ned medan de som är sämre från miljösynpunkt består och växer till. Detta är fullständigt skandalöst och det svenska jordbruket måste få bättre möjligheter att konkurrera och överleva och tillväxa genom en rad åtgärder, som jag tar upp i en annan interpellation.

En orsak till att Sverige och svenska politiker och svenska myndigheter inte drar sig för att ställa alltför höga krav på det redan miljövänliga svenska jordbruket torde absolut vara att man ser det främst som en miljöfarlig verksamhet typ gruvindustri och pappersbruk.

Detta är en absurd jämförelse eftersom jordbruket är en livsnödvändig

verksamhet som använder jord, sol, vatten och fotosyntes för att skapa mat och energi, öppna landskap och levande bygder.

För att bryta denna snedvridna uppfattning och i stället lyfta fram jordbrukets mycket positiva och grundläggande betydelse för varje land, och för att söka bryta den nedåtgående spiralen i Sverige till en uppåtgående sådan, bör jordbruket så lite som möjligt betecknas som ”miljöfarlig verksamhet” och i stället så mycket som möjligt som ”livsnödvändig verksamhet”.

Ord och begrepp spelar en viktig roll. Se bara på framgångarna för det så kallade ekologiska jordbruket, vilka delvis beror på att det tillåts att ta monopol på ett vetenskapligt begrepp, ekologi, läran om samspelet i naturen.

Min fråga till statsrådet Sven-Erik Bucht är rak och enkel.

Är statsrådet beredd att verka för att jordbruket i största möjliga utsträckning, i alla möjliga sammanhang, inte betecknas som ”miljöfarlig verksamhet” utan som ”livsnödvändig verksamhet”?

.....

Staffan Danielsson (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors